

Ny lov åpner for inn syn i kraftbransjen

Nettselskap som eies med minst 50 prosent staten, fylkeskommuner eller kommuner er nå pålagt å åpne postjournalen sin og gi offentligheten inn- syn i dokumentene.

Steinar Aasen

Den nye offentlighetsloven som trådte i kraft fra årsskiftet, gir publikum helt nye muligheter for innsyn i kraftbransjen. De store selskapene har for lengst sørget for å etablere systemer for å håndtere slik innsynsforespørsel.

– Vi har hatt det travelt med å få alt dette på plass i Hafslund. Vi har gjennomført informasjonsmøter med ansatte, opprettet interne rutiner for håndtering av henvendelser og sørget for å avsette ekstra ressurser, sier Ida Heggedal, som leder for Hafslunds dokumentservice.

Hun er ansvarlig for at det daglig blir tatt ut postlister og at disse blir gjort tilgjengelig i resepsjonen på hovedkontoret, på Skøyen i Oslo.

Men så langt har det ikke vært noen strøm av folk som vil ha innsyn hos Hafslund, medgir Heggedal. – Nei. Vi har faktisk ikke hatt en eneste forespørsel.

Som julekvelden på kjerringa

At det fra nyttår skulle innføres nye kravene til åpenhet, har vært kjent lenge. Likevel har innføringen av den nye offentlighetsloven kommet som julekvelden på kjerringa hos mange berørte selskapene.

Informasjonsbehov har vært stort. I tillegg til kurs i regi av Justisdepartementet, har Energibedriftenes Landsforening også arrangert kurs om offentlighetsloven.

Selv tre uker etter at loven trådte i kraft, fikk et EBL-kurs om offentlighetsloven 50 bransjefolk til å samles i Oslo, tirsdag 20. januar.

Vanskelig avgrensning

Kommunikasjonsrådgiver Ingunn Halvorsen hos BKK Nett synes den største utfordringen var at det tok lang tid å få avklart hvor stor del av konsernet som er omfattet av offentlighetsloven.

– Hos oss er det bare nettselskapet – med unntak av den delen som selger entreprenørstjenester i det konkurranseutsatte markedet – som er underlagt loven. Foreløpig syr vi sammen en journal som er tilgjengelig på forespørsel, forteller hun.

Konserndirektør for informasjon i Agder Energi, Realf Ottesen, sier at selskapet er i ferd med å tilpasse sitt nåværende postsystem slik at det tilfredsstillende svarer til postjournalen. Han antar at dette vil være på plass i løpet av et par ukers tid. Agder Energi er også i ferd med å bygge opp intern kompetanse om offentlighetsloven, blant annet ved deltagelse på EBL-kurs.

Hun understreker at det er ledelsen i kommunene og fylkeskommunene sitt ansvar å sørge for at de ansatte har tilstrekkelig kunnskap til å praktisere den nye loven.

Kleppa på banen

Den nye loven, som erstatter offentlighetsloven fra 1970, har beholdt hovedprinsippet om at det skal være åpenhet i forvaltningen. Kommunalminister Magnhild Meltevit Kleppa sendte i november brev til

ULIK FORSTÅELSE AV LOVEN: Ida Heggedal (t.v.), som leder mener hun har lag godt til rette for innsyn i nettvirksomheten Norsk Presseforbund, er ikke fornøyd med begrunnelsen for omfattet av den samme åpenheten.

samtlig kommuner og fylkeskommuner for å forsikre seg om disse at intensjonene vil bli etterlevd.

«Eg trur på innsyn og openheit fordi det aukar engasjementet og interessa for lokaldemokratiet. I tillegg styrker det vernet mot korrupsjon og feil bruk av offentlege midlar,» skriver kommunalministeren i brevet.

Hun understreker at det er ledelsen i kommunene og fylkeskommunene sitt ansvar å sørge for at de ansatte har tilstrekkelig kunnskap til å praktisere den nye loven.

Ett år uten åpenhet

Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk var underlagt den gamle offentlighetsloven til og med 2007, i og med at det den gang var organisert

som et fylkeskommunale foretak.

Nå blir NTE igjen «fjant opp» av den nye offentlighetsloven, som et offentlig eid aksjeselskap.

– Nettselskapet vårt førte postjournal som er offentlig tilgjengelig – også elektronisk form. Vi hadde allerede arkivrutinene på plass, så sånn sett har bare hatt et års pause fra offentlighetsloven, sier NTEs informasjonssjef Dagfinn Brendmo

Meroffentlighet i Statnett

– Vi vil praktisere mer offentlighet, opplyser Tor Langfoss som leder dokumentasjonsseksjonen i Statnett.

Det betyr at selskapet vurderer å gi innsyn utover offentlighetslovens mir

lunds dokumentservice. Kristine Holm, som er jurist i Hafslund Fjernvarme ikke er fornøyd med begrunnelsen for omfattet av den samme åpenheten.

mumskrav. Men Langfoss vil enn så lenge ikke legge postjournalen åpent tilgjengelig på Statnetts hjemmeside:

– Nei, det er vi ikke nødt til, så det gjør vi ikke. Vi vil gjerne se omfanget av bestillinger før vi eventuelt gjør postjournalen tilgjengelig på internett. Men vi sender postjournalen på epost til dem som ber om det, sier hun.

Statnett gir ikke innsyn i saker som berører rikets sikkerhet eller sensitive forretningsmessige forhold. Markedsinformasjon håndteres også etter egne regler og offentliggjøres etter særskilte rutiner som skal sikre likebehandling av markedsaktørene.

Det betyr at selskapet vurderer å gi innsyn utover offentlighetslovens mir

steinar.aasen@europower.com

Passiv bransje

Viljen til å legge til rette for størst mulig åpenhet i kraftbransjen kunne vært langt større, mener Kristine Holm i Norsk Presseforbund.

– De fleste selskapene synes å være mer opptatt av hvilke muligheter de har til å begrense publikums innsyn, enn å utforske muligheten for å legge til rette for størst mulig åpenhet, sier hun.

Sammenlignet med kommunene hevder hun energiselskapene fortsatt har en lang vei å gå. Kristine Holm viser til at de aller fleste kommunene har lagt postjournalene sine ut på internett for at de skal være lett tilgjengelige. Nettselskapene har også full anledning til det, men svært få – om noen – har valgt å gjøre det.

FAKTA

Lovens unntaksbestemmelser

Målet med den nye offentlighetsloven er å gi økt åpenhet i kommunene og fylkeskommunene. Loven inneholder likevel en rekke bestemmelser om innskrenket innsyn:

Forskriften til loven gir unntak for flere offentlig eide selskaper. Blant disse er Gassco, Petoro og Statkraft.

Loven gir dessuten unntak for innsyn i:
• Dokumenter hos Statnett som kan påvirke prisene i kraftmarkedet og dokumenter knyttet til internasjonale samarbeidsforhold og kommersielle prosjekter som Statnett er involvert i.

• Dokumenter i saker om søknad om finansiering hos Enova. Merk: dokumenter med positive avgjørelser er ikke unntatt.

• Dokumenter knyttet til forvaltning av statens interesser i CO2-håndteringsprosjekt hos Gassnova.

• Dokumenter i sak om søknad om finansiering hos Innovasjon Norge, med unntak for positive avgjørelser, og dokumenter knyttet til Innovasjon Norges eksportfremmende virksomhet og rådgivingsvirksomhet overfor idéskapere og oppfinnere.

• Dokumenter i saker om finansiering og investering hos Norfund. Merk: dokumenter med positive avgjørelser er ikke unntatt.

Uenig om fjernvarme og avlesning

Etter bare tre uker er det allerede klart at forståelsen og anvendelsen av den nye offentlighetsloven kommer til å bli et stridstema i kraftbransjen.

seg om så mange at det ville utløst et enormt arbeid. Å føre opp alt dette i postjournalen ville ikke på noen som helst måte stått i et rimelig, praktisk forhold til den informasjonsverdien det ville, hevder Ida Heggedal, som er leder for Hafslunds dokumentservice.

Presseforbundets jurist, Kristine Holm, kan ikke se at dette er en holdbar begrunnelse. – Mengden post er ikke et kriterium som gir unntak fra oppføring i postjournalen. All post som er en del av saksbehandlingen skal journalføres enten den kommer inn som vanlig brevpost, som SMS, faks eller på epost, sier hun.

Hafslund mener at selskapets fjernvarmeverk heller ikke omfattes av Offentlighetslovens virkeområde, fordi den heller ikke er omfattet av noen leveringsplikt. Selskapet hevder dessuten at Hafslund Fjernvarme er sterkt konkurranseutsatt.

Også her rister Kristine Holm på hodet: – Dette stiller jeg meg sterkt kritisk til. Fjernvarme er ikke unntatt fra Offentlighetsloven. Jeg stiller et stort spørsmål om hva slags konkurranse den er utsatt for. Skal fjernvarme kunne unntas forutsetter det en reell konkurranse om levering på like vilkår i samme område, sier hun. steinar.aasen@europower.com